

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania w kl. 8

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
1. Azja cz. 1				
<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje położenie geograficzne Azji ▶ odczytuje z mapy informacje dotyczące wysokości bezwzględnych, temperatur i opadów w Azji odczytuje z map informacje dotyczące gęstości zaludnienia w różnych częściach Azji <ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje przykłady zjawisk zachodzących w strefie subdukcji ▶ odczytuje z mapy nazwy płyt litosfery w regionie Pacyfiku określa przyczyny występowania trzęsień ziemi na granicach płyt litosfery <ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje przykłady wykorzystania ryżu i produktów pozyskiwanych przy jego uprawie ▶ na podstawie map i klimatogramów opisuje cechy klimatu monsunowego Azji Południowo-Wschodniej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wskazuje na mapie położenie wybranych obiektów geograficznych Azji ▶ wskazuje na mapie kilka wybranych krain geograficznych Azji ▶ podaje liczbę ludności Azji ▶ na podstawie map opisuje przebieg granic płyt litosfery na granicy Azji i Pacyfiku ▶ podaje kilka przykładów działań mających na celu ograniczenie negatywnych skutków trzęsień ziemi i erupcji wulkanów ▶ opisuje prace wykonywane przy uprawie ryżu ▶ wyjaśnia znaczenie pojęcia „kultura ryżu” 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie map i innych źródeł informacji porównuje cechy obiektów i regionów położonych w Azji ▶ podaje przykłady kontrastów społeczno-gospodarczych spotykanych w Azji ▶ opisuje przebieg procesów geologicznych zachodzących w strefie subdukcji ▶ wyjaśnia mechanizm powstawania tsunami ▶ podaje nazwy przynajmniej pięciu krajów, w których wykształciła się „kultura ryżu” ▶ opisuje sposoby, w jaki ludzie przekształcają środowisko przyrodnicze w celu prowadzenia upraw ryżu 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wykazuje na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, że Azja jest obszarem wielkich geograficznych kontrastów ▶ określa zależności występujące pomiędzy szerokością geograficzną a zróżnicowaniem klimatycznym Azji ▶ określa zależności występujące pomiędzy wysokością nad poziomem ▶ morza a warunkami przyrodniczymi panującymi w różnych częściach Azji ▶ porównuje ze sobą skutki trzęsień ziemi, erupcji wulkanów i tsunami ▶ identyfikuje związki między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem ▶ rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi ▶ i tsunami w regionie Pacyfiku ▶ na podstawie własnej wiedzy wymienia cechy klimatu monsunowego ▶ wyjaśnia działanie cyrkulacji monsunowej ▶ wymienia wpływ monsunu letniego i zimowego na pogodę w Azji Południowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie własnej wiedzy charakteryzuje (skrajne) warunki przyrodnicze panujące w różnych częściach Azji ▶ podaje przyczyny występowania niektórych kontrastów geograficznych w Azji (np. klimatycznych, gęstości zaludnienia) ▶ ocenia skuteczność różnych sposobów zapobiegania tragicznym skutkom trzęsień ziemi, erupcji wulkanów i tsunami ▶ wykazuje związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw ▶ i rozwojem „kultury ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej
2. Azja cz. 2				

<ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie map opisuje położenie geograficzne Japonii ▶ podaje przykłady warunków przyrodniczych utrudniających rozwój gospodarczy Japonii ▶ opisuje położenie geograficzne Chin ▶ na podstawie mapy określa gęstość zaludnienia w różnych częściach Chin ▶ podaje przykłady wpływu chińskiej gospodarki na kraje europejskie i ich mieszkańców ▶ określa położenie geograficzne Indii ▶ podaje przykłady sukcesów gospodarczych Indii ▶ podaje przykłady cechy kulturowych Indii odróżniające ten kraj od Polski ▶ określa położenie Bliskiego Wschodu i wskazuje ten region na mapie świata ▶ podaje nazwy kilku krajów leżących na Bliskim Wschodzie ▶ wymienia cechy Bliskiego Wschodu, które wyróżniają ten region (np. zasoby węglowodorów, religia, klimat) 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia wybrane cechy gospodarki Japonii (np. wysoki udział przemysłu hi-tech, intensywne rolnictwo) ▶ na podstawie danych charakteryzuje strukturę eksportu ▶ i importu Japonii ▶ na podstawie mapy porównuje gęstości zaludnienia w różnych częściach Chin i określa prawidłowości w rozmieszczeniu ludności ▶ wykorzystując dane statystyczne określa znaczenie Chin w światowej gospodarce ▶ opisuje zmiany liczby ludności Indii ▶ na podstawie danych określa kierunki zmian demograficznych zachodzących w Indiach ▶ na podstawie danych charakteryzuje rozmieszczenie zasobów ropy naftowej na Bliskim Wschodzie ▶ nazywa religię dominującą na Bliskim Wschodzie ▶ podaje przykład konfliktu toczącego się na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje przykłady skutecznego przezwyciężania nie-sprzyjających warunków przyrodniczych przez mieszkańców Japonii ▶ dyskutuje na temat wpływu warunków przyrodniczych na rozwój gospodarczy Japonii ▶ opisuje zmiany demograficzne, które zaszły w Chinach w ostatnich kilku- dziesięciu latach podaje przykłady działań mających na celu zwiększenie wpływu Chin w innych częściach świata ▶ nazywa główny nurt religii wyznawanych w Indiach (hinduizm) i wymienia jego podstawowe założenia ▶ określa silne strony Indii w odniesieniu do możliwości ich rozwoju gospodarczego ▶ wyjaśnia znaczenie wydobycia i eksportu ropy naftowej i gazu ziemnego dla krajów bliskowschodnich ▶ opisuje zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego krajów blisko-wschodnich toczących się na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia wpływ konfucjanizmu i sintoizmu na relacje społeczne i funkcjonowanie przedsiębiorstw w Japonii ▶ ocenia możliwe sposoby radzenia sobie ze skutkami kryzysu demograficznego ▶ w Japonii (np. imigracja, automatyzacja różnych sfer życia) ▶ korzystając z map tematycznych, wyjaśnia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Chinach ▶ ocenia metody stosowane w ramach polityki demograficznej Chin dawniej oraz obecnie ▶ korzystając z map tematycznych, wyjaśnia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Chinach ▶ ocenia metody stosowane w ramach polityki demograficznej Chin dawniej oraz obecnie ▶ na mapie wskazuje obszary konfliktów toczących się na Bliskim Wschodzie ▶ wyjaśnia przyczyny kilku konfliktów toczących się na Bliskim Wschodzie ▶ ocenia skutki konfliktów toczących się na Bliskim Wschodzie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii ▶ na podstawie własnej wiedzy przedstawia kierunki rozwoju gospodarczego Chin oraz ocenia ich znaczenie w gospodarce światowej ▶ ocenia możliwości rozwoju gospodarczego Indii ▶ dyskutuje na temat roli Indii w regionie Azji Południowej i ich rosnącego znaczenia na świecie ▶ charakteryzuje kulturę Bliskiego Wschodu uwzględniając zróżnicowanie religijne w regionie ▶ dyskutuje na temat wyzwań stających przed krajami bliskowschodnimi w kontekście toczących się konfliktów ▶ oraz uzależnienia gospodarki od sprzedaży surowców energetycznych
--	--	---	--	--

3. Afryka cz. 1

<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje położenie geograficzne Afryki ▶ podaje nazwy mórz i oceanów oblewających Afrykę oraz wskazuje je na mapie ▶ podaje nazwy głównych stref klimatyczno-roślinnych występujących w Afryce ▶ wyjaśnia, czym jest strefa Sahelu ▶ wskazuje na mapie położenie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wskazuje na mapie wybrane obiekty geograficzne położone w Afryce (np. wybrane rzeki, łańcuchy górskie, jeziora) ▶ na podstawie mapy opisuje rozmieszczenie opadów w Afryce w różnych porach roku ▶ opisuje warunki przyrodnicze panujące w strefie Sahelu 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia funkcjonowanie cyrkulacji atmosferycznej w strefie międzyzwrotnikowej w Afryce ▶ wyjaśnia związek pomiędzy funkcjonowaniem cyrkulacji w strefie międzyzwrotnikowej a rozmieszczeniem opadów w Afryce ▶ wyjaśnia przyczyny i przebieg procesu pustoszenia 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia związek pomiędzy cechami klimatu a rodzajem roślinności występującej w poszczególnych strefach klimatyczno-roślinnych w Afryce ▶ wymienia cechy gleb wykształconych w poszczególnych strefach klimatyczno-roślinnych w Afryce 	<p>na podstawie własnej wiedzy przedstawia ogólną charakterystykę stref klimatyczno-roślinno-glebowych występujących w Afryce</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ ocenia znaczenie różnych czynników skutkujących występowaniem problemów społeczno-gospodarczych w strefie Sahelu <p>proponuje rozwiązania mogące załagodzić niektóre problemy społeczne</p>
---	---	---	---	---

<p>strefy Sahelu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie mapy podaje nazwy krajów Sahelu ▶ nazywa strefy klimatyczno-roślinne, w których położony jest Sahel ▶ wyjaśnia, czym jest niedożywienie ▶ wymienia niektóre przyczyny niedożywienia w krajach afrykańskich 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie danych udowadnia wpływ wzrostu liczby ludności na problemy społeczno-gospodarcze w wybranych krajach Sahelu ▶ wskazuje na mapie Etiopię ▶ identyfikuje cechy środowiska przyrodniczego, które utrudniają gospodarowanie w Etiopii 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje przykłady konfliktów toczących się w strefie Sahelu, których przyczyną jest rywalizacja ▶ o ograniczone zasoby przyrodnicze ▶ na podstawie tekstów źródłowych podaje przykłady przyrodniczych i społecznych przyczyn niedoborów żywności w krajach afrykańskich ▶ wyjaśnia wpływ zmian klimatycznych na problem niedoborów żywności w krajach afrykańskich 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ ocenia korzyści płynące z wprowadzenia nowych technik rolniczych, np. agroleśnictwa, w strefie Sahelu ▶ opisuje i ocenia skutki pustyńnienia ▶ wykazuje wzajemny związek pomiędzy występowaniem konfliktów a niedożywieniem w krajach afrykańskich ▶ rozróżnia pojęcia głodu jawnego i utajonego ▶ omawia konsekwencje niedożywienia 	<p>no-gospodarcze występujące w strefie Sahelu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ dyskutuje na temat znaczenia poszczególnych czynników w występowaniu niedożywienia w Etiopii i innych krajach afrykańskich
---	--	--	--	---

4. Afryka cz.2

<ul style="list-style-type: none"> ▶ wskazuje położenie Kenii na mapie na podstawie materiałów, takich jak ilustracje czy filmy, opisuje walory turystyczne Kenii, np. krajobrazy, faunę, florę ▶ podaje przykłady postępu społeczno-gospodarczego obserwowanego w wybranych krajach Afryki na podstawie danych opisuje i porównuje struktury zatrudnienia w Maroku, Rwandzie i Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie danych opisuje rozwój turystyki w Kenii ▶ opisuje wygląd, stroje czy tradycje plemion zamieszkujących Kenię, np. Masajów ▶ podaje przykłady aktywnej turystyki, którą można uprawiać w Kenii ▶ podaje przykłady tradycyjnych działalności gospodarczych dominujących w wielu krajach afrykańskich, np. wydobycie surowców w Maroku 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia, czym są przyrodnicze i kulturowe walory turystyczne ▶ podaje przykłady turystycznych walorów przyrodniczych Kenii ▶ podaje przykłady turystycznych walorów kulturowych Kenii ▶ podaje przykłady nowoczesnych działalności gospodarczych rozwijanych w Maroku i Rwandzie (usługi, przemysł zaawansowanych technologii) ▶ wykazuje się świadomością istnienia fałszywych stereotypów dotyczących rozwoju krajów afrykańskich 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu turystyki na środowisko przyrodnicze, ludzi i gospodarkę w Kenii ▶ szczególnie opisuje wybrane walory przyrodnicze Kenii ▶ na wybranych przykładach szczegółowo opisuje rozwój nowoczesnych gałęzi gospodarki w Maroku i Rwandzie ▶ omawia przykłady poprawy jakości życia mieszkańców Rwandy dzięki zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych, np. wykorzystaniu sztucznej inteligencji w dystrybucji leków 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ określa zasady, które muszą być spełnione, aby turystyka przyjazdowa do Kenii miała charakter zrównoważony ▶ wymienia nazwy kilku parków narodowych Kenii ▶ krytycznie ocenia możliwości rozwoju nowoczesnej gospodarki w wybranych krajach Afryki ▶ dyskutuje na temat barier ograniczających rozwój społeczno-gospodarczy krajów afrykańskich
--	--	--	--	--

4. Ameryka Północna

<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje położenie geograficzne Ameryki Północnej ▶ podaje przykłady zagrożeń przyrodniczych występujących w Ameryce Północnej (np. tornada, cyklony tropikalne, powodzie) ▶ podaje przykłady produktów, z których są znane Stany Zjednoczone ▶ na podstawie danych określa pozycję Stanów Zjednoczonych w 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wskazuje na mapie położenie wybranych obiektów geograficznych Ameryki Północnej ▶ na podstawie map charakteryzuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Ameryki Północnej ▶ na przykładzie Doliny Krzemowej wyjaśnia, czym jest technopolia ▶ omawia cechy charakterystyczne miast amerykańskich 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia wpływ ukształtowania powierzchni i cyrkulacji powietrza na powstawanie tornad w Ameryce Północnej ▶ porównuje możliwości prognozowania tornad i cyklonów tropikalnych ▶ podaje przykłady firm, których działalność jest związana z rozwojem Doliny Krzemowej ▶ nazywa i wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie własnej wiedzy opisuje mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych ▶ wyjaśnia pojęcie superkomórki ▶ opisuje i porównuje skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych ▶ dyskutuje na temat poziomu innowacyjności gospodarki Stanów Zjednoczonych na tle innych krajów ▶ określa czynniki, które przyczyniły 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje nazwy stanów, w których najczęściej występują tornada i cyklony tropikalne w Stanach Zjednoczonych ▶ ocenia możliwości zapobiegania skutkom tornad i cyklonów tropikalnych ▶ opisuje korzyści płynące z wykorzystania wiedzy w poszczególnych sektorach gospodarki Stanów Zjednoczonych
--	---	---	--	--

gospodarce światowej		przykłady megalopolis w Stanach Zjednoczonych	się do rozwoju technopolii w Dolinie Krzemowej ▶ wyjaśnia pro-ces powstawania megalopolis	▶ omawia ograniczenia dalszego rozwoju Doliny Krzemowej
5. Ameryka Południowa				
<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje położenie geograficzne Ameryki Południowej ▶ podaje kilka charakterystycznych cech amazońskich lasów deszczowych <p>wymienia skutki wycinania amazońskich lasów deszczowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ wyjaśnia, kogo nazywamy rdzennymi mieszkańcami Ameryki Południowej i Północnej <p>opisuje wioski, domy i warunki życia rdzennych mieszkańców Amazonii</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje warunki życia w dzielnicach biedy <p>na podstawie fotografii opisuje wygląd dzielnic biedy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie map porównuje rozmieszczenie wielkich form rzeźby terenu w Ameryce Południowej i Północnej <p>wskazuje położenie wybranych obiektów geograficznych Ameryki Południowej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje zmiany kulturowe, którym ulegają rdzenni mieszkańcy Ameryki Południowej ▶ ocenia wpływ działalności górniczej i eksploatacji drewna na życie rdzennych mieszkańców Amazonii ▶ wyjaśnia, czym są czynniki wypychające ludność ze wsi do miast <p>wskazuje nierówności społeczne jako główną przyczynę powstawania dzielnic biedy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje cechy wyróżniające Amazonkę spośród innych rzek <p>określa znaczenie amazońskich lasów deszczowych dla zachowania bioróżnorodności planety</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia zagrożenia, na które są narażeni rdzenni mieszkańcy Amazonii <p>wyjaśnia przyczyny zanikania kultur w Ameryce Południowej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie własnej wiedzy opisuje różne przyczyny powstawania dzielnic biedy w miastach Ameryki Południowej <p>wyjaśnia, czym jest szara strefa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ oblicza rozciągłość południkową Ameryki <p>wykazuje się świadomością współodpowiedzialności krajów europejskich za postępujące wylesianie Amazonii</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje skutki kolonizacji Ameryki Południowej dla jej rdzennych mieszkańców ▶ dyskutuje na temat możliwości pogodzenia interesów rdzennych mieszkańców <p>i grup lobbujących za gospodarczym wykorzystaniem Amazonii</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje przykłady pozytywnego wpływu działalności prowadzonej przez mieszkańców dzielnic biedy na funkcjonowanie miast <p>opisuje i ocenia lokalizację dzielnic biedy w miastach Ameryki Południowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ dyskutuje na temat przyczyn wylesiania Amazonii <p>wyjaśnia, na czym polega konflikt interesów dotyczący sposobów zagospodarowania Amazonii</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ podaje przykłady działań podejmowanych przez rdzennych mieszkańców Ameryki Południowej, które mają na celu ochronę ich praw <p>ocenia aktualną sytuację rdzennej ludności zamieszkującej Brazylię</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ odróżnia dzielnice biedy znajdujące się na różnych stopniach rozwoju <p>dyskutuje na temat możliwych sposobów rozwiązywania problemów dzielnic biedy</p>
6. Australia i Oceania oraz obszary okołobiegunowe				
<ul style="list-style-type: none"> ▶ opisuje położenie geograficzne Australii ▶ na podstawie klimatogramów opisuje warunki klimatyczne wybranych miejsc w Australii ▶ na podstawie mapy opisuje rozmieszczenie ludności w Australii ▶ na podstawie danych charakteryzuje zmiany liczby ludności w Australii ▶ opisuje położenie geograficzne Antarktydy ▶ na podstawie klimatogramów opisuje warunki klimatyczne 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wymienia przykłady zwierząt i roślin żyjących w Australii ▶ na podstawie map opisuje zróżnicowanie ukształtowania powierzchni Australii ▶ wskazuje położenie wybranych obiektów geograficznych Australii i Oceanii ▶ na podstawie danych opisuje strukturę PKB gospodarki Australii ▶ wymienia przykładowe gałęzie gospodarki ważne dla Australii ▶ wyjaśnia, czym jest lądolód ▶ podaje przykłady zwierząt zamieszkujących Antarktydę 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wykazuje związek pomiędzy położeniem geograficznym i warunkami klimatycznymi Australii ▶ opisuje położenie Wielkiej Rafy Koralowej ▶ określa przyczyny i skutki problemów z zaopatrzeniem w wodę w suchych i półsuchych regionach Australii ▶ wyjaśnia działanie niecki artezyjskiej ▶ wyjaśnia wzajemne zależności pomiędzy zmianami klimatu a topnieniem lądolodu na Antarktydzie 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ na podstawie własnej wiedzy opisuje zróżnicowanie warunków klimatycznych w Australii ▶ opisuje warunki niezbędne do powstania rafy koralowej ▶ wyjaśnia powstawanie atoli ▶ dyskutuje na temat australijskiej polityki migracyjnej ▶ ocenia wpływ osadników europejskich na rdzennych mieszkańców Australii ▶ wymienia cechy rolnictwa, przemysłu i usług w Australii ▶ uzasadnia konieczność zachowania statusu Antarktydy określonego Traktatem 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ wykazuje związek pomiędzy wyjątkowością fauny i flory Australii a przeszłością geologiczną kontynentu (pozwoleniem na izolację od pozostałych kontynentów) ▶ charakteryzuje środowisko przyrodnicze Oceanii ▶ ocenia zasadność wykorzystywania przez Australię zasobów naturalnych (wody, węgla) do stymulowania swojego rozwoju gospodarczego ▶ opisuje wpływ turystyki na przyrodę Australii i Oceanii ▶ przedstawia cele badań naukowych

panujące na Antarktydzie		▶ wyjaśnia, dlaczego klimat na Antarktydzie jest zimny i suchy	Antarktycznym wyjaśnia mechanizm ruchu lądolodu oraz zjawisko cielenia się lodowców	prowadzonych w Arktyce i Antarktyce
--------------------------	--	--	---	-------------------------------------